

Afgørelser – Reg. nr.: 08064.00

Fredningen vedrører: Hasle Kystområde

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet

Fredningsnævnet

17-09-2004

Kendelser

Deklarationer

FREDNINGSNÆVNET >

År 2004 den 17. september afsagde fredningsnævnet for Bornholms Regionskommune sålydende

K E N D E L S E

i sag FN 23/2004

Fredning af et kystområde
nord for Hasle.

2007-1211/17-0001
B 4

Ved skrivelse af 5. maj 2004 har Danmarks Naturfredningsforening rejst fredningssag vedrørende et ca. 23 ha. stort kystområde nord for Hasle. Området består af en del af matr. nr. 144-a Hasle Markjorder og matr. nr. 1-b, 1-c, 43-d, 43-e, 43-f og 43-g Hasle Markjorder, matr.nr. 102-cb, 102-cc Rutsker og del af matr. nr. 102-cm, Rutsker, samt et 0,28 ha umatrikuleret areal af Hasle Markjorder og et 0,06 ha umatrikuleret areal af Rutsker og dele af vejlitra "o", Hasle Markjorder og "ac" Rutsker. Området er nærmere afgrænset på vedlagte kortbilag.

Arealet er landzone og omfattet af strandbeskyttelseslinien med undtagelse af et mindre areal mod øst. En mindre del af arealet er fredskov. Arealet har i 2001 i et forslag til regionplan været udlagt til byudviklingsområde. På grund af indsigelser blev arealet ikke medtaget som byudviklingsområde i den endelige regionplan for 2001 til 2011, hvor arealet i stedet er udpeget som særligt naturområde, interesseområde for naturbeskyttelse og områder, hvor skovtilplantning er uønsket. Endvidere er en del af arealet klassificeret som særligt kulturmiljø med bopladser og skanser. Miljøministeriet har i 2002 meddelt den daværende Hasle kommune afslag på en ansøgning om dispensation fra strandbeskyttelseslinien til at bygge boliger på en del af arealet.

Arealet ligger ikke i et habitatområde, og der er på arealet ikke registreret plante- eller dyrearter, der er omfattet af habitatdirektivet.

Formålet med fredningen er primært at sikre, at de bestående forhold oprettholdes, og hindre ændringer, som kan skæmme eller hindre udsigten ud over havet samt at bevare en skrænt, hvor Den Baltiske Issøs ca. 10.000 år gamle kystlinie tydeligst kan ses på Bornholm.

Fredningssagen har været bekendtgjort den 1. juni 2004 i Bornholms Tiden- de og den 8. juni 2004 i Statstidende. Fredningsnævnet har afholdt besigtigelse og offentligt møde den 6. juli 2004.

Bornholms Regionskommune har ikke protesteret mod fredningen, men har anført, at der ikke er tilstrækkelige grunde til at gennemføre en fredning, idet området allerede er tilstrækkeligt beskyttet gennem den generelle lovgivning og regionskommunens planlægning.

Lodsejer Ole Hansen Kofod har protesteret mod en fredning af området, idet arealet, der ønskes fredet, er betydeligt større end området for den geologiske forekomst og det område, som kommunen har overvejet at bebygge. En fredning vil udelukke en omlægning af den eksisterende landbrugsdrift til blandt andet dyrkning af juletræer, bær, druer og frugt.

Danmarks Naturfredningsforening har fastholdt fredningsforslaget og anført, at det er nødvendigt at gennemføre en fredning af arealet for en gang for alle at få arealet sikret mod bebyggelse.

Fredningsnævnets bemærkninger.

Fredningsnævnet finder, at kystområdet, der foreslås fredet, frembyder en

geologi og udsigt, der bør bevares.

To medlemmer af fredningsnævnet, formanden Flemming Schønnemann og Bjarne Westerdahl, finder, at de geologiske og udsigtsmæssige værdier er så væsentlige, at en opretholdelse heraf på længere sigt ikke bør afhænge af, om nugældende planretningslinier vil bestå. Arealet bør derfor undergives en varig sikring ved en fredning efter naturbeskyttelsesloven, således at de værdier, der begrundet fredningen og offentlighedens hidtidige adgang til området, bevares under fornøden hensyntagen til en fortsat almindelig landbrugsmæssig drift af arealet. Dette flertal stemmer derfor for at gennemføre en fredning af arealet samt tilvejebringe mulighed for at udføre naturpleje på arealet.

Et medlem af fredningsnævnet, Jørgen Ipsen, finder, at den generelle beskyttelse af arealet, herunder navnlig fredskovsplikten, strandbeskyttelseslinien og den regionale planlægning, er tilstrækkelig til at sikre området i dets nuværende tilstand, og at arealet ikke i øvrigt frembyder sådanne helt særlige forhold, som på nuværende tidspunkt gør en fredning påkrævet. Dette medlem stemmer derfor for at afvise fredningsforslaget for tiden.

I overensstemmelse med flertallets beslutning gennemfører fredningsnævnet derfor en fredning af arealet som nedenfor bestemt.

HEREFTER BESTEMMES:

De på vedlagte kort angivne arealer af ejendommene matr.nr. 144-a Hasle Markjorder og matr. nr. 1-b, 1-c, 43-d, 43-e, 43-f og 43-g Hasle Markjorder, matr.nr. 102-cb, 102-cc Rutsker og del af 102-cm, Rutsker, samt et 0,28 ha umatrikuleret areal af Hasle Markjorder og et 0,06 ha umatrikuleret areal af Rutsker og dele af vejlitra "o", Hasle Markjorder og "ac" Rutsker, pålægges følgende fredningsbestemmelser:

§ 1 Fredningens formål og område

Fredningen har til formål:

- at bevare de landskabelige værdier,
- at bevare de naturhistoriske værdier,
- at bevare udsigten ud over havet og mod den gamle kystlinie,
- at foretage naturpleje, og
- at sikre offentlighedens adgangs- og opholdsmuligheder.

§ 2 Terrænændringer

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må således ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages opfyldning, planering eller afgravning af terrænet.

Sten- og jorddiger - uanset størrelse - og levende hegn må ikke fjernes eller beskadiges og skal stedse vedligeholdes.

§ 4 Bebyggelse

Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder medhjælper - og aftægtsboliger, skure, jagthytter, transformatorstationer eller lignende.

Der må ikke opføres pelsdyrfarme, grisefarme, stutterier, ridehaller eller andet landbrugsbyggeri.

Fredningen er dog ikke til hinder for opstilling af nødvendige mindre læskure til kreaturer, heste, får, geder og grise m.v. Dog kræves fredningsnævnets godkendelse af udformning, herunder materiale- og farvevalg samt størrelse og placering. Når brugen af disse anlæg ophører, skal de fjernes.

§ 5 Konstruktioner og anlæg m.v.

Der må ikke etableres andre faste anlæg og konstruktioner. Eksempelvis må der ikke anbringes usædvanlige hegn, tårne, vindmøller eller master, herunder master for luftledninger, og der må ikke føres luftledninger over arealerne.

Affald må ikke henkastes.

Der må ikke anbringes campingvogne, telte eller lignende.

§ 6 Arealernes anvendelse

Landbrugsarealerne kan drives som hidtil.

Landbrugsarealerne kan afgræsses eller henligge uden dyrkning og uden yderligere trævækst.

Arealerne uden for fredskov må ikke tilplantes med vækster over 2 m.

§ 7 Offentlighedens adgang og ophold

Offentligheden har ret til at færdes og opholde sig i fredningsområdet på eksisterende stier.

§ 8 Naturpleje og naturgenopretning

Regionskommunen har som plejemyndighed ret til at udføre naturpleje på arealerne til opfyldelse af fredningens formål.

Fredningen er ikke til hinder for, at der med ejers samtykke og med fredningsnævnets godkendelse gennemføres naturgenopretning til opfyldelse af fredningens formål.

§ 9 Forhold til anden lovgivning m.v.

Fredningen træder ikke i stedet for eventuelle tilladelser m.v. efter naturbeskyttelsesloven eller anden lovgivning, jf. naturbeskyttelseslovens § 38, stk. 6.

Fredningsnævnets afgørelse kan påklages til Naturklagenævnet af

1. ejer og eventuelle brugere,
2. enhver, der under sagen har givet møde for nævnet eller fremsat ønske om sagens afgørelse,
3. statslige og kommunale myndigheder, hvis interesser berøres af fredningen, samt organisationer m.v., som antages at have en væsentlig interesse i fredningen.

Klage indgives skriftligt til Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede, dog højst 4 uger fra offentlig bekendtgørelse af afgørelsen, jf. naturbeskyttelseslovens § 43.

Søgsmål ved domstolene til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder efter afgørelsen er meddelt klageren, dog senest fra tidspunktet for offentlig bekendtgørelse af afgørelsen.

Jørgen Ipsen

F. Schønnemann

Bjarne Westerdahl

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Fredningsnævnet for Bornholms Regionskommune, den 17. sept. 2004

Henrik Engell Rhod
sekr.

År 2004 den 17. september afsagde fredningsnævnet for Bornholms Regionskommune sålydende

K E N D E L S E

om erstatning i sag FN 23/2004

Fredning af et kystområde
nord for Hasle.

Ved en samtidig hermed afsagt kendelse har fredningsnævnet truffet afgørelse om fredning af et ca. 23 ha stort kystområde nord for Hasle.

De fredede areal er beliggende i landzone og er desuden omfattet af strandbeskyttelseslinien med undtagelse af et mindre areal mod øst. Arealet fremstår i det væsentligste som dyrkede landbrugsarealer. En mindre del af arealet er fredskov. Arealet består af en del af matr. nr. 144-a Hasle Markjorder, tilhørende Bornholms Regionskommune, og matr. nr. 1-b, 1-c, 43-d, 43-e, 43-f og 43-g Hasle Markjorder, matr.nr. 102-cb, 102-cc Rutsker, tilhørende Ole Hansen Kofoed, og del af 102-cm, Rutsker, tilhørende Ruth og Finn P. E. Olsen, og dele af vejlitra "o", Hasle Markjorder og "ac" Rutsker tilhørende Bornholms Regionskommune, samt et 0,28 ha umatrikuleret areal af Hasle Markjorder og et 0,06 ha. umatrikuleret areal af Rutsker.

Ole Hansen Kofoed har gjort gældende, at de umatrikulerede arealer tilhører ham.

Formålet med fredningen er primært at sikre, at de bestående forhold oprettholdes og hindre ændringer, som kan skæmme eller hindre udsigten ud over havet samt at bevare en skrænt, hvor Den Baltiske Issøs ca. 10.000 år gamle kystlinie tydeligst kan ses på Bornholm.

Ejeren af matr. nr. 1-b, 1-c, 43-d, 43-e, 43-f og 43-g Hasle Markjorder, matr.nr. 102-cb, 102-cc Rutsker, Ole Hansen Kofoed, har ikke påstået sig tilkendt et fast beløb i erstatning, men har anført, at den ham tilkommende erstatning skal fastsættes under hensyntagen til de begrænsninger, som fredningen medfører i hans overvejelser om eventuelle fremtidige driftsomlægninger af hans landbrug til dyrkning af for eksempel juletræer, bær, druer og frugt.

Ejerne af del af matr.nr. 102-cm, Rutsker, Ruth og Finn P. E. Olsen, har ikke fremsat nogen erstatningspåstand

Fredningsnævnets bemærkninger:

Fredningsnævnet finder, at fredningen ved sit formål og bestemmelserne om fortsat landbrugsmæssig drift ikke væsentligt begrænser den nuværende landbrugsmæssige udnyttelse af arealerne, ligesom fredningen ikke nævneværdigt begrænser de driftsformer, der kan forventes på stedet. Herefter, og da fredningens forbud mod byggeri og terrænændringer næppe kan antages at have nogen betydning, fastsættes erstatningen for alle lodsejere med udgangspunkt i minimumserstatningen på 2.000 kr. pr. ha., dog mindst 2.000 kr. pr. ejendom som nedenfor bestemt.

Der er ved erstatningsberegningen for arealet tilhørende Ole Hansen Kofoed imidlertid foretaget en oprunding til 50.000 kr. under hensyntagen til blandt andet den begrænsning som fredningen kan indebære for denne lodsejers eventuelle fremtidige overvejelser om omlægning af den landbrugsmæssige drift til dyrkning af trævækster.

HEREFTER BESTEMMES

Ejeren af matr. nr. 1-b, 1-c, 43-d, 43-e, 43-f og 43-g Hasle Markjorder, matr.nr. 102-cb, 102-cc Rutsker, Ole Hansen Kofoed, der tillige har gjort gældende at være ejer af et 0,28 ha. umatrikuleret areal af Hasle Markjorder og et 0,06 ha. umatrikuleret areal af Rutsker, tilkendes i erstatning 50.000 kr.

Ejerne af del af matr.nr. 102-cm, Rutsker, Ruth og Finn P. E. Olsen, tilkendes i erstatning 2.000 kr.

Ejeren af en del af matr. nr. 144-a Hasle Markjorder og dele af vejlitra "o", Hasle Markjorder og "ac" Rutsker, Bornholms Regionskommune, tilkendes i erstatning 3.000 kr.

De samlede erstatningsbeløb udredes af staten med 3/4 og af Bornholms Regionskommune med 1/4, jf. naturbeskyttelseslovens § 49, stk. 3.

Erstatningsbeløbene forrentes fra datoen for fredningsnævnets afgørelse, og indtil erstatningen udbetales, med en årlig rente, der svarer til Danmarks Nationalbanks diskonto, jf. naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 3.

Nævnets afgørelse er enstemmig.

Fredningsnævnets afgørelse kan påklages til Naturklagenævnet.

Klage indgives skriftligt til Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede, dog højst 4 uger fra offentlig bekendtgørelse af afgørelsen, jf. naturbeskyttelseslovens § 43.

Søgsmål ved domstolene til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder efter afgørelsen er meddelt klageren, dog senest fra tidspunktet for offentlig bekendtgørelse af afgørelsen.

Jørgen Ipsen

F. Schønnemann

Bjarne Westerdahl

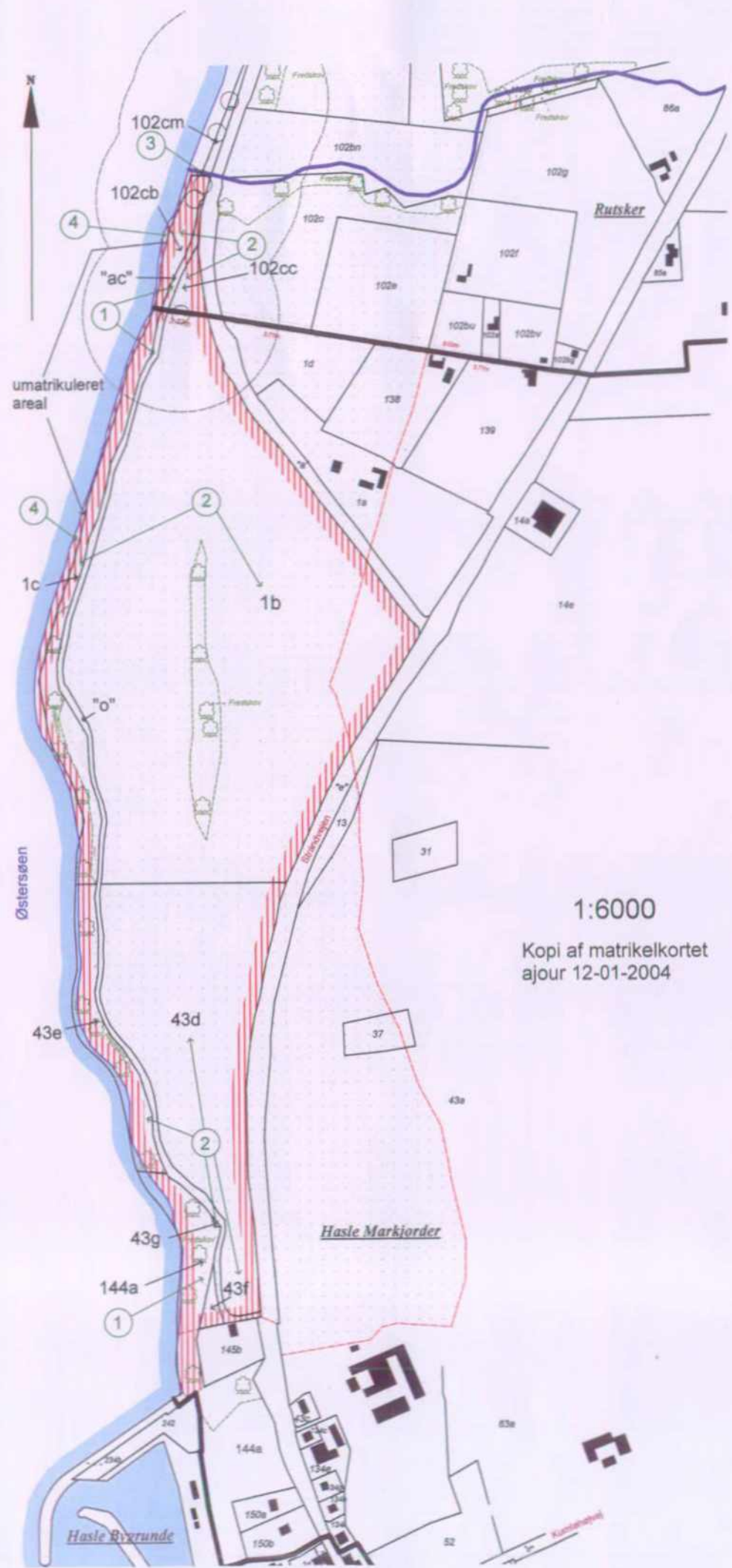
Udskriftens rigtighed bekræftes.

Fredningsnævnet for Bornholms Regionskommune, den 17. sept. 2004

~~Henrik Engell Rhod~~
sekr.

farne
SCANNET

- Paragraf 3 områder
- vandløb
  - dige
  - strandeng
  - fredningsgrænse

Fredningskort for et
**Kystområde
nord for Hasle**

Del af
Hasle Markjorder og
Rutsker
Bornholms Regionskommune

Udfærdiget i januar 2004 af
Danmarks Naturfredningsforening
Jr.nr. 1-205

Signaturforklaring

- ||||| fredningsgrænse
- ⊗ fredskov
- grænse for fredskov
- strandbeskyttelseslinie
- kystlinie fra TOP10DK
- ejerlavsgrense
- byggelinie omkring fortidsminde

Fredningsnævnets afgørelse
af 17.09.2004
FS: 23/2004

